UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Religiosis & sumpti. fu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

dum prima, an aliqua noua actione? Reſpond. Imperator, ⁊ dicit conuenitur actione in factum noua que deſcendit ex equitate ibi
1 ſuper verbo, exhibuit, ſcilicet culpa. ¶ Oppo. dicitur hic ꝙ † qui exhibet rem deterioratam, tenetur actione in factum, contra. ff. ad l. Aquil. l. qui tabulas. Sol. ſ. glo. debet ibi intelligi de vtili Aquiliana, que concurrit cum actione in factum ſubſidiaria in locum legis Aquil. Iſta ſol. non placet. Non enim loquitur hic de actione in factum ſubſidiaria l. Aquil. quia illa domino datur ſicut actio legis Aquilie. ſed loquitur hic de generali actione in factum, quia hic pretẽdebat aliud intereſſe, quam dominij, vt ĩ. dicam. ¶ Opp. ff. depoſiti. l. j. §. ſi res depoſita. ⁊ ff. commo. l. iij. §. ſi reddita. vbi videtur quod debeat agi prima actione, ⁊ non actione in factum. Sol. Ibi quando ſoluitur res deteriorata ab eo qui tenebatur actione bone fidei, hic in eo qui tenebatur actione ſtricti iuris. ¶ Contra hoc oppo. ff. de ſol. l. etiam. ⁊ l. Julian. §. fi. ff. de verb. obligationib. Sol. Hic loquitur quando ſoluitur res deteriorata, ibi quãdo ſoluitur res perfecta reſpectu rei, licet deficiat aliquod ius, vt puta cautionis, vel aliud, ideo agitur actione prima. ¶ Contra hoc eſt oppo. de l. non ſolum. ff. de rei vendi. Sol. Licet ibi agatur actione ſtricti iuris, tamen ibi petitur quod eſt meũ. Igitur agitur actione prima, hic vero pretendebat aliud intereſſe quam dominij. ¶ Con
a tra hoc oppo. de l. eleganter. §. non ſolum[a] ff. de do. Sol. Ibi loquitur quando quis exhibet rem deterioratam dolo, hic quando exhibet rem deterioratam culpa, ideo hic non poteſt agi de dolo, ſed agitur in factum. ¶ Contra hoc opponit. ff. de leg. j. l. huiuſmodi. §. edes. vbi etiam in ſtricti iuris iudicio agitur actione prima.
3 Solu. Ibi † eſt actio ex teſtamento, que habet inſtar bone fidei, vt l. in minorum. ſ. in qui. cau. in integr. reſtitut. non eſt neceſſe. ¶ Vltimo opponit de l. qui ſibi aut Titio. §. j. ff. de ſol. Sol. Iſta eſt vera omiſſis truffis. ibi loquitur in debitore in genere, qui ſoluit rẽ deterioratam, ideo non liberatur, ſed agitur actione prima, hic vero
4 loquitur in debitore ſpeciei. ¶ Iuxta predicta † diſtingue breuiter. Aut quis ſoluit partem rei perfecte, ⁊ pro illa parte liberatur, vt l. ſi ſtipulatus. §. j. ff. de ſol. Aut ſoluit totam rem perfecte, ⁊ in totum liberatur, quia ſolutione eius quod debetur, ⁊c. Aut ſoluit eam
5 minus perfecte, ⁊ tunc † aut fuit defectus extra eandem rem in aliquo iure ipſius rei. aut fuit defectus in re ipſa, vt puta, quia ſoluta deteriorata. Primo caſu agitur actione prima. Secũdo caſu ſubdiſtingue. Aut eſt actio bone fidei, ⁊ agitur actione prima. Aut eſt actio ſtricti iuris, ⁊ tunc aut habet inſtar bonefidei, ⁊ idem. Aut non, ⁊ tunc aut peto quod meum eſt, ⁊ idem. Aut quod eſt mihi debitum, ⁊ tunc aut erat debitum in genere, ⁊ idem aut in ſpecie, ⁊ tunc aut traditur deteriorata dolo, ⁊ agitur actione de dolo, vt ff. de dolo. l. ⁊ eleganter. §. nõ ſolum. Aut deteriorata culpa, ⁊ agitur in factum. hic eſt caſus hic. Preterea probatur ex ſolutionib. dictorum contrariorum. ¶ Quero, vidiſtis. ſ. quod licet res non ſit ſoluta, tamen propter illud ꝙ deficit, adhuc agitur prima actione,
6 qualiter † formabitur libellus. Reſpon. narrabitur totum factum ⁊ in concluſione dicetur, quare peto dictã rem, vt mihi de euictione caueatur, vel vt mihi intereſſe pro eſtimatione deteriorationis preſtetur. iſte libellus probatur in d. l. Julia. §. j. ff. de verb. obl. ⁊ ibi de hoc plene dixi. Ratio horum eſt, quia cum cautio, vel deteriorationis eſtimatio, in caſibus predictis non veniat iure actionis, non poteſt per ſe peti principaliter, ſed venit iudicis officio, ideo principalis actio debet proponi, ⁊c. ¶ Querit gl. in d. l. ⁊ elegãter.
b §. non ſolum. Quid ſi aliquis ſoluerit tibi rem deterioratam, [b] ⁊ tu recepiſti, an tu preiudices tibi in eſtimatione deteriorationis? Re
7 ſpond. dicas ſic. Aut † ille, qui recepit, ignorauit, ⁊ ſibi non preiudicat, vt puta, quia vitium erat latens. Ita not. gloſ. in l. hac actione. circa prin. ff. de tritica. Si vero ſciuit, aut loquitur in caſib. in quib. eſtimatio deteriorationis venit iure actionis, ⁊ ſibi nõ preiudicat, vt l. centum Capue, ⁊ l. fi. de eo quod cer. loco. Aut venit officio iudicis, ⁊ tunc ſecus, vt dictis legib. ⁊ l. iiij. ĩ. depoſi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ §. non ſolũ. Et per ea que habentur in d. l. §. non ſolum. dicit Bal. in l. fi. ĩ. de condi. fur. quod ſi fur rem pignoratitiam abſtulerit non prodeſt ſibi, quin ſi res poſtea pereat, etiam abſque ſui culpa, non teneatur niſi dominus rem ſcienter ⁊ ſponte recuperet.
b ALEX ¶ Rem deterioratam. Per Bart. in l. qui ſibi. §. j. de ſolu.

LEX VIII.

SI res tuas. Ex pacto alterius appoſito in traditiõe rei mee, queritur mihi actio vtilis. hoc dicit.

LEX IX.

SI ex quocunque. Debitor qui ſoluit, poteſt petere inſtrumentum cancellatum ſibi reddi. h. d.

De religioſis & ſumptibus funerum. &c. Rub. XLIII.

LEX VI.

1 ☞ Scripture antique in muris, ⁊ lapidibus, que continent aliquam diſpoſitionem poſſibilem faciunt fidem.

a **MOnumentorum.** [a] Scripture, q̃ ſunt in lapide monumẽmenti, non faciunt fidem, ſecundum vnum intellectum.
1 Sed lex noſtra loquitur in caſu certo, † ſed in caſu forte in certo ſtandum eſt ipſis ſcripturis, non tanquam proprijs, ſed tanquam inducentib. quoddam notorium. vt de condict. ⁊ demon. l. in teſtamento. la prima. ⁊ tangitur per me in l. prima. ff. de alb. ſcri.
2 ¶ Quero, vtrum iſte ſcripture, que reperiuntur † in muris, ⁊ in lapidibus, faciant fidem? Hic videtur caſus quod non. In contrarium videtur caſus in l. j. ff. de alb. ſcri. ⁊ per Spec. de prob. §. videndum. verſi. xj. Et iſtud puto verũ. ſi ſunt ſcripture antique, que continent aliquam denunciationem vel diſpoſitionem poſſibilem, ſed hic iſte inſcriptiones cõtinebant aliquam diſpoſitionem, que non erat poſſibilis fieri per illa verba, vt dicit glo. illa.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Monumentorum. Adde Bal. hic, ⁊ Barto. in l. j. in fi. princ. de ſec. tab. ⁊ gl. ſing. in iij. q. vj. c. pulſatus. in j. gl. vbi ſententia
* valet ſcripta in parietib.* IO. FR. RV. ¶ ADDE. Ang. de Are. in §. pe. Inſti. de teſt. ⁊ Fel. in c. cum cauſam. extra de probatio.

Explicit Lib. III.

BARTOLVS
Ad Quartum Lib. Cod.

De rebus creditis, & iureiurando. Rubr. I.

☞ ¶ Continua vt in gloſ. Dictum eſt ſ. de actionib. in rem, ſequitur
1 videre de actionibus perſonalibus. verum q2 hoc † verbũ credere eſt generale ad omnes perſonales, actiones, ideo premittit de reb. credi. ¶ Item quia per iuſiurandum aliquis efficitur debitor, vel creditor, ideo connectitur de iureiu. licet in hoc tit. de rebus creditis, nihil ponatur, ſed in ſeq. titu. ſpecialius. ¶ Querit gloſſ. quare non dixit de rebus debitis. Dic vt in glo. ⁊ bene, ⁊c.

LEX I.

1 ☞ Iuramentum deciſorium litis, quando retractetur ratione periurij.
2 Iuramentum veritatis ⁊ purgationis retractatur ratione periurij, ⁊ ex eo oritur actio. num. 4.

CAuſa iureiurando. Cauſa iuramento deciſa, nõ retractatur pretextu periurij. h. d. ¶ Oppo. de l. admonendi. ff. eod. ⁊ ĩ. de pe. iud. qui male iudicauit. authen. nouo iure. Sol.
1 Quoddam † eſt iuramentum deciſorium litis, ⁊ iſtud non retractatur pretextu periurij, niſi in
2 caſib. expreſſis in l. vt hic. ¶ Quoddam † eſt iuramẽtum veritatis, vt illud, quod preſtat teſtis, ⁊ iſtud poteſt retractari pretextu per
3 iurij, vt l. Lucius. ff. de his qui no. infa. Quoddam † eſt iuramẽtum
* purgationis, * ⁊ iſtud etiam poteſt retractari, in auth. nouo iure. ĩ. de pe iud. qui male iudi. Sed contra predicta oppo. de d. l. admonendi. ff. eo. Sol. ibi eſt ſacramentum neceſſarium, hic vero voluntarium, vel iudiciale, quod non retractatur. Fallit in caſu l. fi. ĩ. eod.
4 tit. Querit gl. vtrum ex iuramento oriatur actio. Dic, vt in gl. ⁊ tene menti opinionem Io. vt ſemper ex iuramento oriatur actio.

ADDITIO.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Iuramentum purgationis. Adde aliũ ſingularem caſum quem ponit Felyn. in capi. ij. de reſcript.

LEX II.

a **IVriſiurandi.** Periurus non a lege ſed a ſolo Deo punitur. [a] h. d. Diuiditur, primo loquitur de eo, qui iurauit per Deũ. Secundo de eo, qui iurauit per principem. Secunda ibi, periculum autem. ¶ Opp. ſ. de ſum. trini. l. j. in fin. Solu. Ibi contemnit fidem Chriſtianam alio modo quam deierando. ¶ Secundo oppo. ff. eod. l. ſi duo patroni. in fin. Sol. vt gl. Tu tene tertiam ſol. quod quando iuratur per principem, non punitur pena corporali vt hic, ſed alia pena vt legib. contrarijs. ¶ Oppon. ſ. de tranſ. l. ſi quis maior. Sol. Hic loquitur in iuramento de preterito litis de